

HID Theo van de Gazelle verlaat Rijkswaterstaat

Betrokken en bevlogen: zo wordt Rijkswaterstaatbestuurder Theo van de Gazelle vaak omschreven. Volgens kenners zorgde hij voor professionalisering van het Noordzeebeheer. Na een loopbaan van ruim 40 jaar gaat hij op 19 juni 2022 met pensioen. Tijd voor een debriefing.

Sinds 1 maart 2017 was u HID bij Rijkswaterstaat Zee en Delta, maar hoe bent u daar eigenlijk terecht gekomen?

“Eigenlijk per toeval, ik heb namelijk nooit echt gesolliciteerd bij Rijkswaterstaat. 40 jaar geleden had ik een sollicitatiebrief geschreven die bedoeld was voor de provincie Noord-Holland. Omdat ik per ongeluk het verkeerde adres op de envelop had geschreven, kwam de brief terecht bij Rijkswaterstaat. Achteraf gezien moest het waarschijnlijk gewoon zo zijn.

In 1980 ben ik begonnen bij Rijkswaterstaat Zuid Holland, en sindsdien heb ik veel verschillende functies gehad. Ik heb ook 15 jaar gewerkt aan wegen en verkeer in het ‘droge deel’ van de organisatie, maar al snel werd duidelijk dat water me beter paste. Ik zeg altijd maar: *water is mijn passie, en de wegen doe ik er gratis bij.*

Vanaf 2004 was ik HID Oost Nederland, waar ik te maken had met de grote rivieren. Vervolgens werd ik HID Midden Nederland, met de typerende meren en kanalen. Van 2009 tot 2012 was ik plaatsvervangend Directeur-generaal van Rijkswaterstaat, en gesprekspartner voor de directies Noordzee en Zeeland, die in 2013 gefuseerd zijn. Ten slotte stroomde mijn loopbaan, net als het water in de rivier, door naar de Noordzee. Ik kwam terecht bij de dienst Zee en Delta en daar was ik vijf jaar HID.”

Welke gebeurtenissen hebben het meeste indruk gemaakt toen u HID was bij Zee en Delta?

“In die periode gebeurde er heel veel, maar ik zal er vijf noemen. Als eerste het incident met het containerschip MSC Zoë in de nacht van 1 op 2 januari 2019. Daarbij vielen er 342 containers overboord vlak boven het Waddengebied. Dit had een ongekend grote impact, en bovendien een enorme nasleep. Pas eind

2020 lag er een overeenkomst met de gesprekspartners van de MSC-company over de schadeafwikkeling en de betaling. Terugkijkend was dit echt een mega-klus.”

Wind op zee

“Een tweede markante mijlpaal was de periode tussen 2020-2021. Toen vertegenwoordigde ik Rijkswaterstaat in het DG-beraad over de schaa sprong voor het programma Wind op zee na 2030. Voor dat programma Wind op zee levert Rijkswaterstaat Zee en Delta niet alleen de kennis en expertise voor de plan- en visievorming, maar doet ook de vergunningverlening en handhaving. Het is een enorme meerjarige klus die wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van EZK. Leuk dus dat Rijkswaterstaat Zee en Delta ook het DG-beraad heeft gefaciliteerd.”

Kustwacht

“Als derde gebeurtenis noem ik de professionalisering van de Kustwacht. Toen ik aantrad als bestuurder bij Rijkswaterstaat Zee en Delta, was er net een heel voorbereidingstraject voor de professionalisering afgerond. De Kustwacht is een netwerkorganisatie, en ik mocht de bevindingen in de lijnorganisaties implementeren. Je moet weten dat ik als HID coördinerend opdrachtgever ben van de Kustwacht. Dat kwam onlangs goed van pas. Want tijdens de zware storm op 31 januari 2022 was er een schip terechtgekomen bij een windpark dat in aanbouw is voor de kust van IJmuiden. De bemanning moest toen van boord, en dat gebeurde met helikopters van de Kustwacht. Ook de Belgische Kustwacht heeft toen geholpen met helikopters.

Twee weken later konden we al iets

terugdoen voor onze Belgische collega's. Tijdens de 'drieling storm' van februari waren er twee schepen op drift geraakt in een windpark voor de Belgische kust. Ik was toen in Vlissingen voor overleg met de Vlaamse partners, en heb meteen gebeld met onze Kustwacht. Die heeft een grote sleepboot gestuurd en van vrijdag tot zaterdag doorgewerkt aan het veiligstellen van de schepen. Met andere woorden: als er een grote ramp dreigt, help je elkaar als burens gewoon. Dat kan ook makkelijk, dankzij ons internationale netwerk.”

Belangrijke jubilea

“Een vierde gebeurtenis die ik graag wil noemen sluit daarbij aan. In 2019 vierden we namelijk het 50 jarige jubileum van het Bonn-agreement, en dat gaat helemaal over het internationale beheer van de Noordzee en de samenwerking bij incidentmanagement en oliecontaminatie. Het momentum werd gevierd met een internationale conferentie. Ik mocht de minister vertegenwoordigen en daar een toespraak houden. In één adem noem ik dan ook maar meteen het 50 jarig jubileum van het beheer van de Noordzee. Deze bijzondere gebeurtenis werd in 2021 gevierd met een digitale conferentie en een jubileumboek. Super dat ik dat mocht vieren.”

Rijksrederij

“Als vijfde en laatste mijlpaal noem ik het reorganisatietraject van de Rijksrederij. De dienst die in 2009 gevormd is, is cruciaal voor alles wat er op zee gebeurt: van onderzoek tot vaarwegmarkering. Een lastig punt tijdens de reorganisatie was de invoering van roosterdiensten. Onlangs is een vaststellingsovereenkomst getekend, en daar ben ik heel blij mee.”

“Het toegenomen gebruik van de Noordzee vraagt om een stevig en professioneel beheer, met deskundige mensen die de lange termijnontwikkeling kunnen overzien en dat ook kunnen vertalen naar de dagelijkse uitvoeringspraktijk.”

De officiële en feestelijke overdrachtsbijeenkomst met Willy Dekker en Theo van de Gazelle.

Tijdens de het jubileum 50 jaar beheer Noordzee sprak u over de ‘emancipatie van het Noordzeebeheer’. Wat bedoelt u daarmee?

“Het toegenomen gebruik van de Noordzee vraagt om een stevig en professioneel beheer, met deskundige mensen die de lange termijnontwikkeling kunnen overzien en dat ook kunnen vertalen naar de dagelijkse uitvoeringspraktijk. Met de toename van het gebruik van de Noordzee is het belangrijk dat de stem van de beheerder echt gehoord wordt, en dat de inbreng van de beheerder ook goed geborgd is. Dat bedoel ik met emancipatie van het beheer.

Het hele beheer op de Noordzee kenmerkt zich trouwens door samenwerking, zowel interdepartementaal in Nederland als met de buurlanden. Elk jaar worden daarvoor de Noordzeedagen georganiseerd, een tweedaags event waar alle Noordzeepartijen aan mee doen. Zo is er door de jaren heen een hechte Noordzee-community ontstaan.”

Na dit alles komt de vraag op: kunt u eigenlijk wel weg bij Rijkswaterstaat?

“Mijn pensioendatum wist ik natuurlijk al een tijdje. In de periode daarvoor heb ik veel gedaan aan het overdragen van mijn werk. Er moest een opvolger komen, Willy Dekker. Op 15 maart was de officiële overdrachtsbijeenkomst. Daarnaast heb ik ook mijn coördinerende bestuurlijke taken kunnen overdragen. Het werk rond ‘kustlijn zorg en innovatie’ is naar Willy Dekker gegaan, de taken rond ‘klimaatbestendige netwerken’ zijn overgedragen aan HID Noord-Nederland, Joost de Ruig, en het werkveld ‘waterkwaliteit en natuur’ is ten slotte naar HID Oost-Nederland, Marjolein van Zandschulp gegaan.

Nu de overdracht achter de rug is, kan ik dus met een gerust hart weg. Maar er is laatst nog iets leuks gebeurd. Ik ben namelijk gevraagd of ik na mijn pensioen in deeltijd wil blijven werken voor het project ‘Nieuwe sluis Terneuzen’. Dit vanwege het belang van de continuïteit van het project en de werrelatie met Vlaanderen. Dat doe ik graag, en zo blijf ik dus toch nog betrokken bij de Noordzee.”